

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 1. 2023, sp. zn. 27 Cdo 3039/2022, ECLI:CZ:NS:2023:27.CDO.3039.2022.1

Číslo: 42/2024

Právní věta:

Rozhodnutí, kterým soud jmenuje právnické osobě hmotněprávního opatrovníka, je závazné pro každého.

Přezkum „správnosti“ pravomocného rozhodnutí soudu o jmenování hmotněprávního opatrovníka je vyhrazen pouze řízením o mimořádných opravných prostředcích uplatněných proti takovému (pravomocnému) rozhodnutí.

Ustanovení § 27 z. ř. s. je již ve znění účinném do 29. 9. 2017 zapotřebí vykládat tak, že dopadá i na usnesení o statusových věcech právnických osob vydaná ve věci samé.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 19.01.2023

Spisová značka: 27 Cdo 3039/2022

Číslo rozhodnutí: 42

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Opatrovník hmotně právní [Opatrovník], Opatrovník kolizní [Opatrovník]

Předpisy: § 159a o. s. ř.

§ 165 odst. 2 o. z.

§ 25 odst. 1 zákona č. 292/2013 Sb.

§ 27 zákona č. 292/2013 Sb.

§ 487 odst. 2 o. z.

§ 85 písm. a) zákona č. 292/2013 Sb. ve znění od 1. 10. 2017

§ 85 písm. e) zákona č. 292/2013 Sb. ve znění od 1. 10. 2017

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání žalobkyně zrušil usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 6. 2021, č. j. 6 Cmo 63/2021-73, a usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 11. 2020, č. j. 81 Cm 72/2016-54, ve výrocích II. a III., a věc v tomto rozsahu vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Dosavadní průběh řízení

a) Návrh na zahájení řízení

1. Žalobkyně (dále jen „společnost“) se žalobou doručenou soudu prvního stupně 19. 8. 2016 domáhala, aby soud žalovanému 1) a J. P., ročník 1957, naposledy bytem v P., zemřelému v roce 2021 [dále jen „právní předchůdce žalovaných 2) až 5)“], uložil povinnost zaplatit společnosti (společně a nerozdílně) 3.243.295,36 Kč s příslušenstvím. Svůj nárok společnost opírá o tvrzení, že tato částka představuje škodu, kterou společnosti žalovaný 1) a právní předchůdce žalovaných 2) až 5) způsobili tím, že nevykonávali funkce jednatelů společnosti s péčí řádného hospodáře.
2. Za společnost podal žalobu O. T., a to jako hmotněprávní opatrovník společnosti (dále jen „opatrovník“), kterého společnosti jmenoval Městský soud v Praze usnesením ze dne 25. 2. 2016, č. j. 2 Nc 1010/2015-155.

b) Řízení před soudem prvního stupně

3. Městský soud v Praze usnesením ze dne 1. 8. 2017, č. j. 81 Cm 72/2016-40, přerušil řízení vedené v projednávané věci do doby, než Nejvyšší soud rozhodne o dovolání proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 3. 2017, č. j. 8 Cmo 243/2016-31, které bylo vydáno v souběžně probíhajícím řízení vedeném u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 81 Cm 82/2016.
4. V naposledy označeném řízení, které bylo vedeno mezi totožnou žalobkyní a právním předchůdcem žalovaných 2) až 5) [coby jedním ze dvou žalovaných], Městský soud v Praze usnesením ze dne 12. 9. 2016, č. j. 81 Cm 82/2016-14, zastavil řízení o zaplacení částky 1.244.033,45 Kč s příslušenstvím, načež - k odvolání společnosti (jako žalobkyně) - Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 31. 3. 2017, č. j. 8 Cmo 243/2016-31, změnil usnesení soudu prvního stupně tak, že se řízení nezastavuje.
5. O dovolání žalovaných proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 3. 2017, č. j. 8 Cmo 243/2016-31, rozhodl Nejvyšší soud usnesením ze dne 17. 12. 2019, č. j. [27 Cdo 1382/2019-108](#) (uveřejněným pod číslem 51/2020 Sb. rozh. obč.) [dále jen „R 51/2020“], tak, že usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 3. 2017, č. j. 8 Cmo 243/2016-31, zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.
6. Nato Městský soud v Praze - v řízení vedeném v projednávané věci - usnesením ze dne 27. 11. 2020, č. j. 81 Cm 72/2016-54, rozhodl, že se v řízení pokračuje (výrok I.), řízení zastavil (výrok II.) a rozhodl o nákladech řízení (výrok III.).
7. Soud prvního stupně vyšel v projednávané věci z toho, že:
 - 1) Městský soud v Praze jmenoval společnosti opatrovníka usnesením ze dne 25. 2. 2016, č. j. 2 Nc 1010/2015-155, v němž opatrovníkovi uložil, aby usiloval o řádné obnovení činnosti společnosti, a stanovil, že opatrovník je oprávněn činit „veškerá právní jednání společnosti“ (dále jen „rozhodnutí o jmenování hmotněprávního opatrovníka“).
 - 2) Rozhodnutí o jmenování hmotněprávního opatrovníka nabylo právní moci dne 19. 3. 2016.
8. Soud prvního stupně odkázal na závěry [R 51/2020](#) a uvedl, že „nepřichází v úvahu, aby soud jmenoval kolizního opatrovníka s tím, že je oprávněn zastupovat právnickou osobu při všech právních jednáních, resp. že na něj přechází veškerá působnost statutárního orgánu“, jako k tomu došlo v projednávané věci. Podle soudu byl rozsah činnosti opatrovníka rozhodnutím o jeho jmenování vymezen vadně, přičemž „podávání žalob proti jednatelům společnosti v jeho činnosti zahrnuto

nebylo a ani být nemohlo“. Opatrovník tedy „v postavení hmotněprávního opatrovníka společnosti nebyl k podání předmětné žaloby oprávněn“.

9. S tím soud řízení v projednávané věci zastavil, neboť podle něj šlo o takový nedostatek podmínek řízení, který nelze odstranit.

c) Odvolací řízení

10. Proti II. a III. výroku usnesení soudu prvního stupně podala společnost odvolání. Za společnost podal odvolání Mgr. D. S., advokát, se sídlem v P. (dále jen „advokát“). Advokátovi udělil za společnost plnou moc její opatrovník.

11. O odvolání společnosti rozhodl Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 28. 6. 2021, č. j. 6 Cmo 63/2021-73, tak, že potvrdil (odvoláním napadené) výroky II. a III. usnesení soudu prvního stupně (první výrok), a rozhodl o nákladech odvolacího řízení (druhý výrok).

12. Odvolací soud se ztotožnil se závěry soudu prvního stupně, který řízení zastavil pro neodstranitelný nedostatek podmínky řízení.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

13. Proti rozhodnutí odvolacího soudu podala společnost dovolání, jehož přípustnost opírá o § 237 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), majíc za to, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázek procesního práva, při jejichž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, nebo které v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyly vyřešeny, a sice zda:

1) je možné nepřipustit zastoupení soudem jmenovaným opatrovníkem, který jedná v rozsahu, který mu vymezil soud v rozhodnutí o jmenování hmotněprávního opatrovníka,

2) je nedostatek v zastoupení účastníka (ne)odstranitelným nedostatkem podmínky řízení a

3) je možné absenci právně účinného zmocnění zhojit tím, že soudu bude předloženo platné zmocnění a nový zmocněnec dříve učiněné úkony prohlásí za vlastní.

14. Dovolatelka namítá, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (uplatňuje dovolací důvod podle § 241a odst. 1 o. s. ř.), a navrhuje, aby Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

15. Ve vztahu k první z dovolacích otázek dovolatelka nejprve rekapituluje, že soud uložil opatrovníkovi v rozhodnutí o jeho jmenování, aby usiloval o řádné obnovení činnosti společnosti, a stanovil, že opatrovník je oprávněn činit „veškerá právní jednání společnosti“.

16. Podle dovolatelky tak byla „předmětná žaloba podána v návaznosti a v souladu s pravomocným rozhodnutím soudu.“ Přesto soudy nižších stupňů v projednávané věci dovodily, že „nepřichází v úvahu, aby soud jmenoval právnické osobě kolizního opatrovníka s tím, že je oprávněn zastupovat právnickou osobu při všech jednáních. Tento závěr je však podle dovolatelky „v přímém rozporu s platným pravomocným rozhodnutím (...) o tom, že opatrovníka s takto vymezeným oprávněním ustanovil.“ Jde tedy „o rozpor pravomocného rozhodnutí o ustanovení opatrovníka a názoru soudu v jiném řízení“.

17. Přitom má platit, že rozhodnutí soudu o jmenování hmotněprávního opatrovníka je závazné, a tak

„nelze připustit, aby si účastníci dále vykládali pravomocná rozhodnutí soudu tím způsobem, že soud sice nějak rozhodne, ale podle názoru účastníka je takové rozhodnutí nezákonné a nebude se jím řídit.“ Takový postup by podle dovolatelky „popřel samotnou podstatu fungování soudnictví“. Přitom je třeba „maximálně šetřit právo účastníka na soudní ochranu, neboť dovolatelka jednala celou dobu v dobré víře a podle platného soudního rozhodnutí“.

18. Ve vztahu k druhé z dovolacích otázek dovolatelka nejdříve připomíná, že soud prvního stupně „dospěl k závěru, že žaloba byla podána osobou, která k tomu nebyla oprávněna“, což považoval „za nedostatek podmínek řízení, který nelze odstranit a řízení (...) zastavil, aniž by dovolatelku vyzval k nápravě.“ Tyto závěry soudu prvního stupně přitom zcela převzal také odvolací soud.

19. Dovolatelka však namítá, že „je (...) absence oprávnění účastníka zastupovat nedostatkem podmínky řízení, který lze odstranit“. K tomu odkazuje na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 12. 2012, sp. zn. [29 Cdo 4506/2011](#), a dodává, že řízení je možné zastavit teprve, pokud se nedostatek podmínky řízení ani přes výzvu soudu nepodaří odstranit. Soudy nižších stupňů tak podle dovolatelky „postupovaly v rozporu se zákonem, když dovolatelku nevyzvaly k odstranění nedostatku podmínky řízení a řízení bez dalšího zastavily“.

20. Na podporu své argumentace dovolatelka dodává, že v obdobné věci (v řízení vedeném u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 81 Cm 82/2016) ji soud prvního stupně k odstranění nedostatku podmínky řízení vyzval, a tak napadené rozhodnutí „neobstojí ani ve srovnání s rozhodovací praxí soudu prvního stupně“.

21. Ve vztahu k třetí z dovolacích otázek dovolatelka uvádí, že předloží-li zástupce účastníka řízení dodatečně „pověření“, potom jsou „schváleny nejen úkony učiněné v řízení před tímto předložením, ale i ty úkony, jež zástupce účastníka učinil ještě před pověřením“. K tomu dovolatelka odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2010, sp. zn. [1 Afs 62/2010](#), a dodává, že „nynější právní zástupce dovolatelky v návaznosti na výslovné pověření dovolatelky připisem ze dne 30. 3. 2021 vzal podanou žalobu v této věci za vlastní“. Případný nedostatek podmínek řízení tak byl podle dovolatelky „zcela zhojen a soudy měly pokračovat v řízení.“

22. Jelikož právní předchůdce žalovaných 2) až 5) zemřel 13. 4. 2021, rozhodl Městský soud v Praze usnesením ze dne 23. 6. 2022, č. j. 81 Cm 72/2016-108, že bude v řízení pokračovat s žalovanými 2) až 5) jako s jeho právními nástupci.

III. Přípustnost dovolání

23. Dovolání bylo podáno včas, osobou oprávněnou a splňující podmínku podle § 241 odst. 1 o. s. ř.; dovolací soud se proto zabýval jeho přípustností.

24. Nejvyšší soud přitom předesílá, že než mohl přistoupit k posouzení přípustnosti dovolání, musel nejdříve posoudit, zda jsou splněny podmínky dovolacího řízení. Je přitom třeba uvést, že se dovolací soud nezabýval otázkou, zda je opatrovník v projednávané věci oprávněn podat jménem společnosti dovolání (resp. k tomuto úkonu za společnost zmocnit advokáta). Je tomu tak proto, že právě otázka právního postavení opatrovníka představuje důvod podaného dovolání (k tomu obdobně například usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 7. 2016, sp. zn. [II. ÚS 2502/15](#), ze dne 23. 10. 2018, sp. zn. [III. ÚS 1472/18](#), v rozhodovací praxi dovolacího soudu pak například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 3. 2021, sp. zn. [27 Cdo 2099/2020](#), odst. 5, ze dne 3. 2. 2022, sp. zn. [27 Cdo 3152/2021](#), odst. 6, nebo ze dne 9. 2. 2022, sp. zn. [27 Cdo 2286/2021](#), odst. 25).

25. Dovolání je přípustné podle § 237 o. s. ř. pro řešení první z dovolacích otázek, která v

rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena.

IV. Důvodnost dovolání

a) Použité právní předpisy

26. Podle § 165 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“), soud jmenuje právnické osobě opatrovníka, a to i bez návrhu, jsou-li zájmy člena statutárního orgánu v rozporu se zájmy právnické osoby a nemá-li právnická osoba jiného člena orgánu schopného ji zastupovat.

27. Podle § 487 odst. 2 o. z. soud opatrovníku uloží, aby s odbornou péčí usiloval o řádné obnovení činnosti statutárního orgánu právnické osoby; je-li toho třeba, soud působnost opatrovníka dále vymezí s přihlédnutím k působnosti dalších orgánů právnické osoby, popřípadě i k právům společníků.

28. Podle § 159a o. s. ř. je výrok pravomocného rozsudku závazný jen pro účastníky řízení, nestanoví-li zákon jinak (první odstavec). Výrok pravomocného rozsudku, kterým bylo rozhodnuto ve věcech uvedených v § 83 odst. 2, je závazný nejen pro účastníky řízení, ale i pro další osoby oprávněné proti žalovanému pro tytéž nároky z téhož jednání nebo stavu. Zvláštní právní předpisy stanoví, v kterých dalších případech a v jakém rozsahu je výrok pravomocného rozsudku závazný pro jiné osoby než účastníky řízení (druhý odstavec). V rozsahu, v jakém je výrok pravomocného rozsudku závazný pro účastníky řízení a popřípadě jiné osoby, je závazný též pro všechny orgány (třetí odstavec). Jakmile bylo o věci pravomocně rozhodnuto, nemůže být v rozsahu závaznosti výroku rozsudku pro účastníky a popřípadě jiné osoby věc projednávána znovu (čtvrtý odstavec).

29. Podle § 167 odst. 2 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, užije se na usnesení přiměřeně ustanovení o rozsudku.

30. Podle § 25 odst. 1 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen „zákon o zvláštních řízeních soudních“ anebo „z. ř. s.“), soud rozhoduje ve věci samé usnesením, nestanoví-li zákon jinak.

31. Podle § 27 z. ř. s., je výrok pravomocného rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto o statusové věci fyzické nebo právnické osoby, závazný pro každého.

32. Podle § 85 písm. a) z. ř. s. jsou řízeními o některých otázkách týkajících se právnických osob řízení ve statusových věcech právnických osob, včetně jejich zrušení a likvidace, jmenování a odvolávání členů jejich orgánů nebo likvidátora a přeměn.

33. Podle § 85 písm. e) z. ř. s. jsou řízeními o některých otázkách týkajících se právnických osob řízení ve věcech opatrovnictví právnických osob.

b) Právní posouzení věci

34. Řízení o jmenování hmotněprávního opatrovníka právnické osoby podléhá úpravě zákona o zvláštních řízeních soudních. Jde o jedno z řízení o některých otázkách týkajících se právnických osob ve smyslu § 85 z. ř. s. Jako takové se řízení o jmenování hmotněprávního opatrovníka řadí mezi řízení ve věcech opatrovnictví právnických osob, která jsou výslovně uvedena v § 85 písm. e) z. ř. s. [dříve - ve znění zákona o zvláštních řízeních soudních účinném do 29. 9. 2017 - § 85 písm. d) z. ř. s.]. Řízení o jmenování hmotněprávního opatrovníka proto nelze podřadit mezi řízení ve statusových věcech právnických osob ve smyslu § 85 písm. a) z. ř. s.

35. Stanoví-li však § 27 z. ř. s., že výrok pravomocného rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto o statusové věci fyzické nebo právnické osoby, je závazný pro každého, je namíste vykládat pojem statusová věc právnické osoby (ve smyslu tohoto ustanovení) autonomně – tedy bez vazby na to, jak řízení ve statusových věcech právnických osob vymezuje § 85 písm. a) z. ř. s.

36. V důvodové zprávě k návrhu § 27 z. ř. s. (sněmovní tisk 931, Poslanecká sněmovna, 6. volební období, 2010-2013, s. 129) [dále jen „důvodová zpráva k návrhu z. ř. s.“] se uvádí, že „rozsudky, kterými se rozhodlo o statusové věci fyzické nebo právnické osoby (o rozvodu, omezení svéprávnosti, zrušení právnické osoby atd.), nejsou závazné pouze pro účastníky řízení, ale pro každého“, k čemuž se dodává, že „toto pravidlo bylo dříve zakotveno v § 159a odst. 3 občanského soudního řádu, ve znění účinném do 31. 12. 2013.“ Podle § 159a odst. 3 o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2013 platilo, že výrok pravomocného rozsudku, kterým bylo rozhodnuto o osobním stavu, byl závazný pro každého. Přitom se nepochybovalo o tom, že tato právní norma dopadá na většinu řízení o některých otázkách obchodních společností, družstev a jiných právnických osob, jak byla vypočtena v § 200e o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2013 [zejména na řízení ve věcech uvedených v § 9 odst. 3 písm. b), d) až f) o. s. ř.].

37. Výčet řízení o některých otázkách týkajících se právnických osob ve smyslu § 85 z. ř. s. se sice nekryje s výčtem řízení o některých otázkách obchodních společností, družstev a jiných právnických osob, jak byla vypočtena v § 200e o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2013, přesto je (s odkazem na výše citované pasáže důvodové zprávy k návrhu zákona o zvláštních řízeních soudních) nesporné, že úmyslem zákonodárce nebylo omezit účinky § 27 z. ř. s. jen na řízení ve statusových věcech právnických osob ve smyslu § 85 písm. a) z. ř. s.

38. Účelu § 27 z. ř. s., který má sloužit tomu, aby rozhodování ve věcech osobního stavu mohlo plnit své základní poslání (k tomu viz Lavický, P. In: Lavický, P. a kol. Zákon o zvláštních řízeních soudních. Komentář. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015, § 27, s. 86), naopak odpovídá, aby se mezi rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto o statusové věci právnické osoby (ve smyslu § 27 z. ř. s.), řadila i rozhodnutí o jmenování hmotněprávního opatrovníka vydaná v řízeních ve věcech opatrovnictví právnických osob ve smyslu § 85 písm. e) z. ř. s. [ve znění účinném do 29. 9. 2017 dle § 85 písm. d) z. ř. s.].

39. Na tomto závěru nic nemění ani skutečnost, že § 27 z. ř. s. ve znění účinném do 29. 9. 2017 hovořil (pouze) o rozsudku, kterým bylo rozhodnuto o statusové věci fyzické nebo právnické osoby. V řízeních o některých otázkách týkajících se právnických osob (ve smyslu § 85 z. ř. s.) se ovšem rozhoduje – i ve věci samé – zásadně jen usnesením (§ 25 z. ř. s.). Výklad, podle něhož by § 27 z. ř. s. ve znění účinném do 29. 9. 2017 dopadal pouze na rozsudky, kterými bylo rozhodnuto o statusové věci právnické osoby, by tedy popíral základní předpoklad racionality zákonodárce. A sice proto, že by činil (od počátku) obsoletní tu část § 27 z. ř. s. ve znění účinném do 29. 9. 2017, která se vztahuje ke statusovým otázkám právnických osob. Ustanovení § 27 z. ř. s. je tedy již ve znění účinném do 29. 9. 2017 zapotřebí vykládat tak, že dopadá i na usnesení o statusových věcech právnických osob vydaná ve věci samé.

40. Jako dílčí závěr proto lze uzavřít, že rozhodnutí, kterým soud jmenuje právnické osobě hmotněprávního opatrovníka, je s odkazem na § 27 z. ř. s. závazné pro každého [v rozhodovací praxi shodně například usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 3. 2016, sp. zn. 7 Cmo 492/2015, v literatuře Ruban, R., Brejchová, G. In: Lavický, P. a kol. Občanský zákoník I (§ 303–654). Komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2022, § 486, marg. č. 105].

41. Rozšiřuje-li pak § 27 z. ř. s. subjektivní meze právní moci rozhodnutí, kterým soud jmenuje právnické osobě hmotněprávního opatrovníka, na všechny, potom takto rozšířené účinky právní moci musí působit i vůči soudům (§ 159a odst. 3 o. s. ř. ve spojení s § 1 odst. 3 z. ř. s.). Pokud by se totiž

soudům umožňovalo přezkoumávat „správnost“ výroku rozhodnutí o jmenování hmotněprávního opatrovníka v jakémkoli navazujícím řízení, byly by tím účinky právní moci popřeny. To by bylo v přímém rozporu s požadavkem na závaznost a nezměnitelnost pravomocného rozhodnutí soudu, kterým byl právník osobě hmotněprávní opatrovník jmenován (§ 159a odst. 1, 3 a 4 o. s. ř. ve spojení s § 1 odst. 3 z. ř. s.). Přezkum „správnosti“ pravomocného rozhodnutí soudu o jmenování hmotněprávního opatrovníka je tedy vyhrazen pouze řízením o mimořádných opravných prostředcích uplatněných proti takovému (pravomocnému) rozhodnutí.

42. Obecně platí, že nepřichází v úvahu, aby soud jmenoval kolizního opatrovníka (§ 165 odst. 2 o. z.) s tím, že je oprávněn zastupovat právník osobu při všech právních jednáních, resp. že na něj přechází veškerá působnost statutárního orgánu (nenastane-li zcela výjimečná situace, kdy trvající střet zájmů brání členům statutárního orgánu zastupovat právník osobu při jakýchkoliv právních jednáních) [srov. [R 51/2020](#), odst. 26]. Jestliže však soud kolizního opatrovníka (§ 165 odst. 2 o. z.) pravomocně jmenuje, potom i kdyby rozsah jeho působnosti stanovil ve výroku rozhodnutí v rozporu s tímto příkazem, lze jeho rozhodnutí – poté, kdy nabylo právní moci – přezkoumávat (jak výše řečeno) výhradně v řízeních o mimořádných opravných prostředcích podaných proti takovému rozhodnutí. Jinak řečeno, soudům zásadně nepřisluší opětovně přezkoumávat, zda byl v pravomocném rozhodnutí o jmenování kolizního opatrovníka (§ 165 odst. 2 o. z.) „správně“ vymezen rozsah působnosti opatrovníka; výjimkou jsou pouze řízení o mimořádných opravných prostředcích podaných proti rozhodnutí, kterým byl opatrovník jmenován, resp. rozhodnutím, v němž byl vymezen rozsah jeho působnosti.

43. Tím není nijak dotčen dřívější závěr dovolacího soudu, podle něhož funkce hmotněprávního opatrovníka může zaniknout i *via facti*, aniž by o tom rozhodoval soud, jakmile pominou důvody, pro které byl právník osobě hmotněprávní opatrovník jmenován (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 4. 2016, sp. zn. [29 Cdo 3899/2015](#), uveřejněné pod číslem 59/2017 Sb. rozh. obč., [R 51/2020](#), odst. 20). V tomto případě soud totiž neposuzuje „správnost“ toho, že byl právník osobě hmotněprávní opatrovník pravomocně jmenován, ani to, jak byl vymezen rozsah působnosti pravomocně jmenovaného kolizního opatrovníka. Soud zohledňuje pouze to, zda stále trvají (anebo již nepominuly) důvody, pro které byl právník osobě hmotněprávní opatrovník jmenován. Tedy zda po právní moci rozhodnutí, kterým byl opatrovník jmenován, nastala právní skutečnost, pro kterou dřívější důvod pro jmenování hmotněprávního opatrovníka právník osoby odpadl.

c) Aplikace výše uvedených (obecných) závěrů v projednávané věci

44. Vystavěl-li odvolací soud (ve shodě se soudem prvního stupně) svůj závěr o neodstranitelném nedostatku podmínky řízení na tom, že opatrovník nebyl oprávněn „k podání projednávané žaloby“, ačkoli byl – s odkazem na pravomocné rozhodnutí o svém jmenování – oprávněn činit „veškerá právní jednání společnosti“, potom odvolací soud (ve shodě se soudem prvního stupně) přezkoumával „správnost“ toho, jak byla v rozhodnutí o jmenování opatrovníka vymezena jeho působnost. K tomu však v řízení vedeném v projednávané věci nebyl oprávněn.

45. Právní posouzení první z dovolacích otázek ze strany odvolacího soudu tak není správné.

d) Shrnutí

46. Jelikož právní posouzení první z dovolacích otázek není správné a dovolací důvod podle § 241a odst. 1 o. s. ř. byl dovolatelkou uplatněn právem, Nejvyšší soud – aniž by ve věci nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.) a aniž se zabýval druhou a třetí z dovolacích otázek – zrušil usnesení odvolacího soudu a spolu s ním i II. a III. výrok usnesení soudu prvního stupně. V tomto rozsahu Nejvyšší soud vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243e odst. 2 věta druhá o. s. ř.).

47. V další fázi řízení soud prvního stupně nepřehlédne, že důvodem, pro nějž bylo zrušeno usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 3. 2017, č. j. 8 Cmo 243/2016-31, nebylo „nesprávné“ vymezení rozsahu působnosti kolizního opatrovníka, nýbrž to, že se v tomto řízení odvolací soud nezabýval otázkou, zda v době podání žaloby stále trval důvod, pro který soud společnosti jmenoval opatrovníka ([R 51/2020](#), odst. 23). Řízení vedené u Městského soudu pod sp. zn. 81 Cm 82/2016 (v němž bylo vydáno později zrušené usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 3. 2017, č. j. 8 Cmo 243/2016-31) bylo vedeno s totožnou žalobkyní a právním předchůdcem žalovaných 2) až 5) [coby jedním ze dvou žalovaných]. Již jen proto se soud prvního stupně v projednávané věci neopomene zabývat právě tím, zda v době podání žaloby, o níž se vede řízení v projednávané věci, stále trval důvod, pro který společnosti soud jmenoval opatrovníka. A konečně lze dodat, že případná absence oprávnění opatrovníka jednat za společnost by byla (obdobně jako nedostatek procesní plné moci) nedostatkem podmínky řízení, který lze odstranit (§ 104 odst. 2 o. s. ř.) [viz [R 51/2020](#), odst. 23].

48. Právní názor Nejvyššího soudu je pro odvolací soud i pro soud prvního stupně závazný (§ 243g odst. 1 část věty první za středníkem, § 226 odst. 1 o. s. ř.).